

Д.Ю. Складров

асп.

науковий керівник: д. е. н., доц. О.М. Савастеева

НЕОІНДУСТРІАЛІЗАЦІЯ ЯК АКТУАЛЬНИЙ ТРЕНД СУЧАСНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Для умов сьогодення властиві принципово нові виклики, що породжуються характерними особливостями розвитку суспільства в еру глобалізації. За часів минулої епохи відбувся перехід від традиційної індустриально-ринкової системи до інноваційної системи господарської діяльності, що демонструє високий рівень організації і технологічності. Стрімке зростання технологій та необхідність пристосовуватися до трансформацій глобального світу в умовах

«нової економіки», збільшення обсягів і підвищення впливу інтелектуальних, інноваційних виробництв і послуг – все зазначене чинить надзвичайно сильний вплив на сучасну економічну систему та її промисловий сектор.

Індустріалізація як форма модернізації найбільш повно відповідає вимогам, що висуваються на початковій стадії відновного циклу, тобто це процес створення сучасних виробництв та індустріальне суспільство, засноване на спеціалізації та управлінні людським капіталом не тільки в політичній, а й у виробничій та іншій сферах [1].

Як зазначає В.М. Проценко, виробниче устаткування вітчизняних промислових підприємств виявилось фізично зношеним, морально застарілим і не пристосованим до комп'ютеризованого та автоматизованого виробництва. Відновлення вітчизняних промислових підприємств можна здійснити лише шляхом реанімації, повного технічного переозброєння їх індустріальної основи. Створення високотехнологічного виробництва, що відповідає завданням випуску товарів кінцевого споживання з високою доданою вартістю і купівельною спроможністю населення, має стати основним пріоритетом вітчизняних промислових підприємств. Така політика здатна зупинити процеси деіндустріалізації та створити умови, що стимулюють перехід до інноваційної економіки [2].

До особливостей, що притаманні вітчизняним промисловим підприємствам сьогодні, слід віднести значне відставання технологій, що використовуються, залежність від імпорту устаткування, спрямування сировинних галузей економіки на експорт, високу чутливість до зміни кон'юнктури світових ринків, а також досить незначну ефективність та конкурентоспроможність. Неоднозначність в геополітичній сфері примушує до реалізації заходів з імпортозаміщення та диверсифікації обсягів експортних товарів і послуг. Перелічені фактори створюють необхідність запровадження стратегії неоіндустріалізації української економіки.

Побудова інноваційної промислової парадигми означає поетапний перехід від сировино-орієнтованої економічної системи до економіки, яка базується на високотехнологічному виробництві, створеному в рамках українських промислових суб'єктів господарювання. Основною умовою ефективною реалізації політики реіндустріалізації постає вибір пріоритетних векторів розвитку наукової

і технологічної сфери і відповідна концентрація матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

На думку Прохорової В.В. та Чобітка В.І., процес неоіндустріалізації має такі властивості: перетворення характеру праці з монотонного та виконавського в творчий, експериментальний та інноваційний; зміна структури трудового балансу в бік зростання питомої ваги людей з вищою, професійною та спеціальною освітою; перехід науки в безпосередню продуктивну силу, зростання частки наукомістких і високотехнологічних виробництв; зростання масштабу виробництва, посилення вертикальної інтеграції в економіці; екологічно чиста «зелена» природа нової індустріалізації [3].

Основні напрями неоіндустріалізації вітчизняних промислових підприємств наведені на рис. 1.

Рис. 1. Основні напрями неоіндустріалізації вітчизняних промислових підприємств

Джерело: складено автором

Підсумовуючи викладене, необхідно сказати наступне. Актуальні трансформації не можуть бути запроваджені у вигляді різкого формування нової економічної якості промислових суб'єктів господарювання. Це послідовний та довготерміновий процес, що включає і стратегічну систему дій, і заходи щодо дійсної перебудови інтересів влади та бізнес-спільноти. Зазначені інтереси мають бути перенацілені від функціонування експортно-сировинного сектора економіки на суспільний збалансований розвиток.

Обрання напряму на індустріалізацію вважаємо пріоритетним вектором розвитку вітчизняних підприємств. Головною стратегічною метою є створення інноваційної економіки та зайняття лідерських позицій в умовах світової конкурентної боротьби. Саме зазначене завдання визначає неоіндустріалізацію як актуальний тренд сучасного етапу економічного розвитку.

Подальший розвиток зазначеного тренду забезпечить наступні переваги:

- науково-технічний прогрес та забезпечення високого рівня соціально-економічного розвитку;
- збільшення обсягів виробництва;
- збільшення рівня конкурентоспроможності і інноваційності;
- націленість на реальний сектор економіки;
- формування нової індустрії та новітнього технологічного укладу.

Список використаної літератури

1. Дикань В. Л., Заєць Г.П. Забезпечення ефективності менеджменту промислових підприємств на засадах управління витратами на персонал. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 62. С. 297–305
2. Проценко В.М. Парадигма неоіндустріалізації як об'єктивна основа переходу вітчизняних промислових підприємств до економіки інноваційного типу. *Бізнес-Інформ*. 2020. № 1. С. 237–243
3. Прохорова В. В., Чобіток В.І. Управління потенціалом конкурентоспроможності підприємств на засадах контролінгу : монографія. Харків : Українська інженерно-педагогічна академія, 2012. 278 с.